تعامل انسان و اطلاعات، جلد۳ شماره۳
http://hii.khu.ac.ir
مقاله اصیل پژوهشی

تعیین رابطه پنج عامل بزرگ شخصیت با رفتار اطلاع جویی دانشجویان تحصیلات تکمیلی

احمد کریم‌خانی: کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی واحد علوم تحقیقات تهران (نویسنده مسئول).
ahmadkarimkhani85@gmail.com
نرگس نشاط: عضو هیات علمی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چکیده

دریافت: ۱۳۹۵/۰۸/۱۴
ویرایش: ۱۳۹۵/۱۰/۲۸
پذیرش: ۱۳۹۵/۱۱/۱۲

زمینه و هدف: تعیین رابطه پنج عامل بزرگ شخصیت در رفتار اطلاع جویی دانشجویان تحصیلات تکمیلی.

روش پژوهش: روش پژوهش پیمایشی و از نوع تحلیل همبستگی است که با استفاده از پرسشنامه ۳۰ گویه ای رفتار اطلاع جویی و پرسشنامه ۶۰ گویه ای NEO کاستا و مک کری داده‌های موردنیاز گردآوری شد. جامعه پژوهش را تعداد ۳۴۳ دانشجوی ارشد و دکتری تشکیل داد که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای از میان دانشگاه‌های تهران، تربیت مدرس، امیرکبیر و علوم تحقیقات انتخاب شدند. برای تجزیه‌وتحلیل یافته‌ها از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون گام‌به‌گام چندگانه استفاده گردید.

یافته‌ها: صفت روان رنجوری در دانشجویان موجب کم شدن زمان صرف شده برای امور پژوهشی آنان می‌گردد؛ و در مقابل، صفت برون‌گرایی افزایش تلاش برای رسیدن به اطلاعات موردنیاز دانشجویان را سبب می‌گردد. صفت گشودگی به تجربه در دانشجویان علاقه به موضوعات نو را افزایش می‌دهد و دو صفت وجدان گرایی و توافق گرایی نیز در افزایش بعد قضاوت ربط دانشجویان مؤثر است.

نتیجه‌گیری: شخصیت به‌عنوان مؤلفه‌های روان‌شناختی در رفتار اطلاع جویی دانشجویان نقش دارد؛ به‌گونه‌ای که ۳۱ درصد رفتار اطلاع جویی دانشجویان بر اساس عوامل پنج‌گانه شخصیتی شکل می‌گیرد. لذا بهتر است دانشگاه‌ها و کتابخانه‌های دانشگاهی و مراکز اطلاع‌رسانی و نیز طراحان پایگاه‌های اطلاعاتی و رابطهای کاربر به تاثیر این عوامل در طراحی نظام‌های اطلاعاتی توجه داشته باشند.

کلیدواژه‌ها: رفتار اطلاع جویی، شخصیت، پنج عامل بزرگ شخصیت، دانشجویان تحصیلات تکمیلی

مقدمه

پیشرفت هر جامعه‌ای مرهون پژوهش است و علم ابزاری برای توسعه و ترقی جامعه به شمار می‌رود. سالانه میلیون‌ها نفر به تفحص و پژوهش در موضوعات مختلف علمی می‌پردازند و با افزایش روزافزون آن اهمیت نظام‌های اطلاع‌رسانی که خود نشانه‌ای از جامعه اطلاعاتی است را ضروری می‌سازد. به همین دلیل، برای ایجاد ملزومات چنین جامعه‌ای قطعاً باید درزمینهٔ کسب اطلاعات لازم برای انتقال آن مدت‌ها پژوهش و تفحص کرده باشیم (هینستروم[1]، ۲۰۰۳). یکی از مباحث مهم در این زمینه توجه به رفتار اطلاعاتی[2]دانشجویان است. پژوهشگران حوزه علم اطلاعات و دانش شناسی بحث‌های متنوع و گسترده‌ای در این زمینه انجام داده‌اند و به مطالعهٔ رفتار اطلاعاتی افراد تأکید کرده‌اند. کاوشگران اطلاعات در هر رشته تحصیلی یا زمینه شغلی برای رفع نیاز اطلاعاتی خود راه‌های متنوعی را طی می‌کنند و با روش‌های متنوعی به جستجوی اطلاعات می‌پردازند و از مجرای ارتباطات علمی رسمی و غیررسمی بهره می‌جویند تا نیازهای اطلاعاتی خود را پاسخ‌گویند؛ بنابراین می‌توان گفت که مقوله‌ی جستجوی اطلاعات به‌عنوان امری مهم در پژوهش در میان دانشگاهیان به شمار می‌رود؛ و دانشجویان در حین تحصیل برای انجام پژوهش به جمع‌آوری اطلاعات از منابع موجود در پایگاه‌ها اطلاعاتی و کتابخانه‌ها نیاز دارند. در این خصوص برخی افراد شخصاً از پایه و اساس برای انجام پژوهش برنامه‌ریزی می‌کنند، درحالی‌که برخی دیگر به سبکی ساده‌تر و بدون برنامه‌ریزی این کار را انجام می‌دهند. شاید دلیل تفاوت در نحوه گردآوری اطلاعات ریشه در موقعیت داشته باشد اما قطعاً با نیازها و رویه‌های کاری درونی فرد نیز بی‌ارتباط نیست (هینستروم،۲۰۰۳).

[1]. Heinstrom
[2]. Information behavior

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-04]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1395.3.3.6.4]

اطلاع جویی[3]ریز فرآیندی در رفتار اطلاعاتی و مشتمل بر جستجوی هدف‌مند برای یک هدف یا وظیفه‌ای است. غالباً وضعیت آغاز فرآیند اطلاع جویی به خلأ اطلاعاتی یا وضعیت نابهنجار دانش[4]یا نیاز اطلاعاتی تعبیر می‌شود. فرآیند اطلاع جویی به‌صورت گام‌های همراه با متغیرهای کلیدی مانند قضاوت ربط[5] وعدم قطعیت[6]ظهور می‌یابد (اسپینگ،[7] ۲۰۱۰). جستجوگران تحت عوامل مختلف از شیوه‌ها و روش‌های گوناگونی برای کسب اطلاعات استفاده می‌کنند و رفتار اطلاع‌یابی متفاوتی را از خود بروز می‌دهند. همچنین هر کاربر در هنگام اطلاع‌یابی مدل‌های ذهنی، تجربیات، توانایی ترجیحات منحصربه‌فردی دارد (مارچیونی نی،[8] ۲۰۰۳). گرچه انتخاب نوع رفتاری که افراد در جستجوی اطلاعات از خود نشان می‌دهند تا حدودی به عادات آن‌ها بستگی دارد اما انگیزه، نوع تفکر، شخصیت افراد نیز در این فرآیند اثرگذار است (ادهمی، ۱۳۸۳). برخی مطالعات، فرآیند اطلاع جویی را با بافت، وظیفه و شغل (بایستروم،[9] ۲۰۰۰)، رشته تحصیلی (ابلدگارد،[10] ۲۰۰۹)، بافت فرهنگی (اشتاین،[11] ۱۹۹۹) و ویژگی‌های روان‌شناختی و فردی (ویلسون، ۲۰۰۰) مرتبط دانسته‌اند.

مطالعات انجام‌شده با رویکرد روان‌شناختی نیز بیشتر بر تأثیر توانایی‌ها و شیوه‌های شناختی بر جستجوی اطلاعات تأکید کرده است (اینورسن،[12] ۱۹۹۶). آلن و کیم[13](۲۰۰۱) بر اهمیت در نظر گرفتن موقعیت و شرایط و ویژگی‌های فردی در حین جستجوی اطلاعات تاکید داشته‌اند. ویلسون[14]معتقد است درک و شناخت ویژگی‌های شخصیتی و تفسیر و تبیین تفاوت‌های آن‌ها می‌تواند در رفتار اطلاع‌یابی حائز اهمیت باشد (نقل در داور پناه، ۱۳۹۰). پالمر[15](۱۹۹۱)، میکولینسر[16] (۱۹۹۷) و هینستروم (۲۰۰۳) و هالدر،[17]روی و چاکربورتی (۲۰۱۰) ویژگی‌های شخصیت را در رفتار اطلاع جویی دخیل و مرتبط دانسته‌اند.

شخصیت الگوی نسبتاً پایدار صفات، گرایش‌ها، یا ویژگی‌هایی تعریف می‌شود که تااندازه‌ای به رفتار افراد تداوم می‌بخشد. به‌طور اختصاصی‌تر، شخصیت، از صفات یا گرایش‌هایی تشکیل می‌شود که به تفاوت‌های فردی در رفتار، ثبات رفتار در طول زمان، و تداوم رفتار در موقعیت‌های گوناگون می‌انجامد. این صفات می‌تواند منحصربه‌فرد باشد، در برخی گروه‌ها مشترک باشد، یا کل اعضای گونه در آن سهیم باشند؛ ولی الگوهای آن‌ها در هر فرد متفاوت است. بنابراین، هرکسی بااینکه به طریقی شبیه دیگران است، شخصیت منحصربه‌فردی دارد.

در حیطه‌ی شخصیت نظریه‌های متعددی مطرح شده است که یکی از مهم‌ترین آن‌ها نظریه صفات است. مدل پنج عامل بزرگ شخصیت که توسط کوستا و مک کری[18]در دهه ۹۰ بیان شد یکی از دیدگاه‌های مهم در این زمینه به شمار می‌رود (فیست & فیست، ۲۰۰۲).

کاستا و مک کری با استفاده از تحلیل عاملی شخصیت به این نتیجه رسیدند که می‌توان بین ویژگی‌های شخصیتی افراد و تفاوت‌های فرد پنج بعد عمده را منظور نمود (پروین و جان، ۱۳۸۱) این پنج مؤلفه به تفضیل بیان می‌شود

۱. روان رنجوری:[19]داشتن احساسات منفی همچون ترس، غم، برانگیختی، خشم، احساس گناه فراگیر. این خرده مؤلفه‌ها مقیاس N را تشکیل می‌دهند.

۲. برون‌گرایی:[20]برونگراها افراد اجتماعی هستند علاوه بر دوستدار دیگران بودن و تمایل به شرکت در اجتماعات و مهمانی‌ها، این افراد اجتماعی هستند. در عمل قاطع، فعال و اهل گفتگو. این خرده مؤلفه‌ها مقیاس E را تشکیل دهند.

۳. گشودگی به تجربه یا انعطاف‌پذیری:[21]انسان‌هایی هستند که در باروری تجربه‌های درونی و دنیای پیرامون کنجکاو بوده وزندگی سرشار از تجربه است این خرده مؤلفه‌ها مقیاس O را تشکیل می‌دهند.

۴. توافق گرایی:[22]فرد موافق اساساً نوع‌دوست است و با دیگران احساس همدلی می‌کند و مشتاق کمک به آنان است و اعتقاد دارد که دیگران نیز با او این رابطه را داشته باشند این خرده مؤلفه‌ها مقیاس A را تشکیل می‌دهند.

۵. وجدان گرایی:[23]فرد وظیفه‌شناس دارای هدف و خواسته‌های قوی و از پیش تعیین‌شده است همچنین افرادی

---

3. Information seeking behavior
4. Anomalous Status of Knowledge
5. *Relevance Judgment*
6. Uncertainty
7. Sping
8. Marchionini
9. Bystrom
10. Hyldegard
11. Stain
12. Ingwersen
13. Allan & Kim
14. Wilson
15. Palmer
16. Miculincer
17. *Halder & Roy and Chakraborty*
18. Costa &Mac Cary
19. Neuroticism
20. Extraversion
21. Openness
22. Agreeableness
23. Conscientiousness

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-04]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1395.3.3.6.4]

کارآمد و باکفایت که در تصمیم‌گیری معقول و منطقی می‌باشند. این خرده مؤلفه‌ها مقیاس C را تشکیل می‌دهند (هارن و میشل[2]،۲۰۰۳).

با توجه به نظریات مطرح شده در حوزه رفتار اطلاع‌یابی و حوزه روان‌شناسی، برخی پژوهشگران اذعان داشته‌اند که ویژگی‌های شخصیتی می‌تواند هم به‌عنوان عامل بازدارنده و هم کمکی در فرآیند اطلاع جویی مؤثر واقع شود (یمین فیروز، نوشین فرد، صیامیان،۱۳۹۱)؛ اما این نکته که کدام‌یک از این ویژگی‌ها در رفتار اطلاع جویی مؤثرتر است و هر صفت چگونه عمل می‌کند نگاهی است که در این پژوهش به آن پرداخته شده است؛ با این فرض که: ۱) بین ابعاد پنج عامل شخصیت با رفتار اطلاع جویی رابطه معناداری وجود دارد و ۲) پنج عامل بزرگ شخصیت، توان پیش‌بینی رفتار اطلاع جویی را دارد

پیشینه پژوهش

در ایران، خسروجردی، علومی، نقشینه، محسنی (۱۳۸۷) در بررسی نقش ابعاد شخصیت در رفتار اطلاع جویی دانشجویان دانشگاه تهران نشان دادند که بین برون‌گرایی دانشجویان و قضاوت ربط، خلق اندیشه‌های نوین، زمان به‌عنوان عامل انگیزش و تلاش برای جستجوی اطلاعات رابطه‌ای مثبت و معناداری وجود دارد. بین گشودگی به تجربه و نیز وظیفه‌شناسی بازمان اختصاص داده‌شده به جستجوی اطلاعات نیز رابطه مثبت و معناداری مشاهده شده است. همچنین بین رابطه شخصیت و رفتار اطلاع جویی رابطه معناداری وجود دارد.

فرهودی و حریری (۱۳۹۱) نیز تأثیر ویژگی‌های شخصیتی کاربران بر قضاوت ربط را در میان ۴۰ دانشجوی سال آخر یا فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد رشته علم اطلاعات و دانش شناسی در دانشگاه علوم تحقیقات مطالعه کردند. یافته‌های آن‌ها نشان داد قضاوت ربط کاربران مشابه یکدیگر نبوده و از میان پنج ویژگی شخصیتی، برون‌گرایی و توافق گرایی رابطه معنادار و مثبت با قضاوت ربط دارد و بین قضاوت ربط و ویژگی‌های شخصیتی، انعطاف‌پذیری، باوجدان گرایی و عصبیت، رابطه معناداری مشاهده نشد.

سنگری و قاسمی (۱۳۹۱). باهدف بررسی رابطه بین سبک تفکر و رفتار اطلاع جویی بین دانشجویان تحصیلات تکمیلی دو دانشکده علوم پایه و ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد نشان دادند که بین سبک‌های تفکر و رفتار اطلاع جویی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

میکولینسر (۱۹۹۷) با مطالعه تاثیر تفاوت‌های فردی در کنجکاوی و سبک دلبستگی شناختی نشان داد که افراد ایمن نسبت به اطلاعات، منش و رفتار مثبت و سازنده‌ای دارند و به‌کرات از روش یادآوری مطالب استفاده می‌کنند. هرچه فرد ایمن‌تر باشند، بیشتر به دنبال جستجوی اطلاعات خواهند بود و تمایل بیشتری به کسب اطلاعات جدید دارند و برای ایجاد تغییرات ناگهانی آماده هستند. در مقابل، افرادی که احساس ناامنی می‌کنند در رابطه با غیرقابل‌پیش‌بینی بودن نظام اطلاعاتی و جستجو با ابهام و اختلالات و مشکلات بیشتری روبرو می‌شوند. این افراد می‌خواهند مراحل جستجو را هر چه سریع‌تر به پایان برسانند، درنتیجه بر اساس اطلاعات ناقص تصمیمی عجولانه می‌گیرند و احتمالاً کمتر نظرات خود را تغیر می‌دهند و اطلاعات جدید را می‌پذیرند.

ایلدگارد (۲۰۰۹) در پژوهشی اکتشافی با استفاده از نسخه بلند پرسشنامه NEO-PI-R ویژگی‌های شخصیتی در رفتار اطلاع جویی سه گروه داوطلب شامل دانشجویان رشته‌های علوم اطلاعات و کتابداری باهم مقایسه کرد. یافته‌های او نشان داد که محیط و شرایط اجتماعی بر ویژگی‌های شخصیتی در گروه و رفتار فرد در جستجوی اطلاعات تأثیر دارد و همچنین بین ویژگی‌های شخصیتی اعضای گروه و رفتار اطلاع‌یابی حقیقی آن‌ها تشابهاتی وجود دارد؛ گرچه اختلافاتی نیز دیده شده است که احتمالاً بی‌ربط با موضوع رشته تحصیلی افراد نبوده و رفتار فرد در جستجوی اطلاعات را تحت تاثیر قرار داده است.

هالدر، روی و چاکاربورتی (۲۰۱۰) با بررسی تأثیر ویژگی‌های شخصیت بر رفتار اطلاع جویی دانشجویان در مؤسسات عالی در دانشگاه‌های شرقی هند از میان ۶۰۰ دانشجو رشته‌های مختلف و با استفاده از برنامهٔ اطلاعات عمومی (GIS)، پرسشنامه رفتار اطلاع‌یابی (ISBI) و پرسشنامه شخصیت NEO-FFI نشان داده که در اغلب موارد صفات شخصیتی تأثیر بسزایی بر رفتار اطلاع‌یابی دارند و تفاوت در بیشتر مصادیق رفتار اطلاعاتی در زنان و مردان دیده شد

هینستروم سه پژوهش در سال‌های ۲۰۰۲ ، ۲۰۰۳ و ۲۰۰۵ انجام داده است و چگونگی تأثیر صفات شخصیتی بر راهبرد جستجوی اطلاعات را بررسی کرد و نگرش مناسبی نسبت به رفتار اطلاع جویی دانشجویان ارائه داده است. یافته‌های او مبین این حقیقت بود که رفتار اطلاع جویی می‌تواند با تمامی پنج عامل شخصیت مرتبط باشد. افرادی که رنجور خویی اندکی دارند، نسبت روند اطلاعات از منش و رفتار مثبت‌تری

[2] . Haren & Mitchel

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-04]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1395.3.3.6.4]

برخوردار بوده، یادآوری بهتری داشته، ایمن‌تر بوده و برای جستجوی اطلاعات فعال‌تر می‌باشند. در مقابل افرادی که روان رنجور خویی بیشتری داشتند، با مشکلات زیادی از قبیل عدم قطعیت، اختلال، ابهام در نظام‌های جستجوی تحقیق رورو می‌شدند. دانشجویان برونگرا، در روند جستجو بسیار فعال اما در استفاده از آن‌ها بسیار سطحی بودند. افرادی که پذیرش بالایی به کسب تجربه (گشودگی به تجربه) داشتند نیز اطلاعات وسیع و جامع را به اطلاعات محدود ترجیع می‌داند؛ سپس به تحلیل اطلاعات پرداخته و ترسی به دنیای اطلاعات جدید نداشتند. آن دسته از دانشجویانی که توان سازگاری بالا (توافق گرا) نداشتند نیز ویژگی‌های چون عدم صبوری و بی‌طاقتی داشته و دائماً حس می‌کردند با کمبود وقت و فشار زمانی روبرو می‌شوند که به‌نوبه خود نشان می‌دهد این افراد به‌اندازه کافی وقت خود را صرف یافتن اطلاعات نمی‌کردند. دانشجویان باوجدان گرایی بالا تمایل شدیدی به انجام کار پژوهشی داشتند و پول و زمان زیادی برای کسب اطلاعات دلخواه صرف می‌کردند. در مقابل، دانشجویان بی‌دقت، به‌راحتی دست از کار کشیده و تکانشی و عجول بودند.

مجموع پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد که پژوهش‌های انجام شده در ایران به ویژگی خاصی از رفتار اطلاع جویی مانند قضاوت ربط یا سبک تفکر توجه شده است (سنگری، ۱۳۹۱، فرهودی و حریری، ۱۳۹۱)؛ و فقط خسروجردی و همکاران (۱۳۸۷) ویژگی‌های شخصیتی را در مورد دانشجویان یک دانشگاه مورد بررسی قرار داده‌اند که نتایج آن قابل تعمیم به جمعیت وسیع‌تری نیست.

در پژوهش‌های خارج از کشور نیز برخی پژوهشگران به ویژگی‌های شخصیتی در رفتار اطلاعاتی در محیط های بر خط توجه داشته‌اند (دوبی و روچ[25]۱۹۹۸، برس[26]۱۹۹۴) و برخی دیگر بر ویژگی‌های جنسیتی تأکید ورزیده‌اند (دوبی و روچ، ۱۹۹۸، اورکوهات و یوهان[27]۲۰۱۰). پالمر (۱۹۹۱)، میکولینسر (۱۹۹۷)، نحل (۲۰۰۱) هینستروم (۲۰۰۳) و هالدر و همکاران (۲۰۱۰) نیز بر نقش شخصیت در زمینه‌ی رفتار اطلاع جویی با رویکردی ویژه نظر داشته‌اند.

بر این اساس، نظر به اهمیت موضوع شخصیت در تعامل با اطلاعات و نیز خلأ پژوهشی این حوزه در ایران، پژوهش حاضر بر آن شد با نگاه تحلیلی به موضوع شخصیت و رفتار اطلاع جویی و استفاده از ابزار سنجش رفتار اطلاع جویی با پرسشنامه‌ی متفاوت به شناخت رفتار اطلاع جویی دانشجویان در طیفی وسیع‌تر بپردازد با این امید که نتایج آن بتواند به شکلی دقیق‌تر مفاهیم روان‌شناختی در حوزه تعاملی انسان با اطلاعات را تشریح نماید. همچنین یافته‌های این پژوهش شاید بتواند برای طراحان نظام‌های بازیابی اطلاعات، طراحان رابط کاربر و نظام‌های تعاملی که با پیش‌بینی رفتار اطلاع جویی کاربران سروکار دارند مفید واقع شود.

روش

این پژوهش از نوع کاربردی است که به روش پیمایشی و تحلیل همبستگی در نیم سال دوم تحصیلی ۹۳-۹۴ بر روی نمونه‌ای متشکل از ۳۴۳ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌های شهر تهران شامل دانشگاه تهران، دانشگاه امیرکبیر، دانشگاه علوم تحقیقات و تربیت مدرس انجام شد. حجم نمونه با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی انتخاب گردید؛ بدین منظور ابتدا چهار دانشگاه، سپس در هر دانشگاه دو دانشکده و سپس دو کلاس به‌صورت تصادفی انتخاب و پرسشنامه در میان دانشجویان توزیع و جمع‌آوری شد. برای گردآوری داده‌ها از دو پرسشنامه ۳۰ گویه‌ی رفتار اطلاع جویی و پرسشنامه ۶۰ گویه‌ی NEO کاستا و مک کری استفاده شد. پرسشنامه شخصیتی نئو، دارای پنج عامل یا حیطه شامل روان رنجور خویی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، توافق گرایی و وجدان گرایی است که با استفاده از طیف لیکرت بین ۱ الی ۵ نمره‌گذاری می‌شود. کاستا و مک کری (۱۹۹۲) ضریب آلفای کرونباخ را بین ۰/۶۸ (برای توافق) تا ۰/۸۶ (روان رنجور خویی) را گزارش کرده‌اند. همچنین این پرسشنامه توسط گروسی (۱۳۸۰) هنجاریابی شده است. ضریب آلفای کرونباخ به‌دست‌آمده در پژوهش گروسی به‌صورت ثبات هیجانی (۰/۸۵)، برونگرایی (۰/۷۱)، گشودگی (۰/۴۵)، سازگاری (۰/۵۹) و باوجدان بودن (۰/۷۵) بوده است.

پرسشنامه رفتار اطلاع جویی نیز دارای ۵ مؤلفه و ۳۰ گویه است که روایی محتوایی آن توسط چند تن از اعضای هیات علمی رشته علم اطلاعات و دانش شناسی بررسی و با ارائه پیشنهادها تنظیم شد. پایایی آن نیز با روش آلفای کرنباخ به دست آمد. بدین ترتیب که ۳۰ پرسشنامه ابتدا در میان دانشجویان توزیع و سپس آلفای آن گرفته شد و در مؤلفه‌های قضاوت ربط، دانش پیشین، زمان، ایده‌های و

[5] . Dubi & Rutsch
[6] . Bruce
[7] . Urquhart & Yeoman

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-04]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1395.3.3.6.4]

جدول ۱. نتایج آزمون کلموگروف اسمیرنوف برای نرمال بودن متغیرهای اطلاع جویی و پنج عامل بزرگ شخصیت

متغیر	کلموگروف اسمیرنوف	سطح معنی‌داری	متغیر	کلموگروف اسمیرنوف	سطح معنی‌داری
اطلاع جویی	۰/۸۹	۰/۰۵	روان رنجور خویی	۱/۴۵	۰/۰۵
قضاوت ربط	۰/۷۸	۰/۰۵	برون‌گرایی	۲/۴۲	۰/۰۵
دانش پیشین	۱/۱۲	۰/۰۵	گشودگی به تجربه	۳/۷۶	۰/۰۵
خلق اندیشه‌های نو	۰/۶۶	۰/۰۵	توافق گرایی	۳/۰۷	۰/۰۵
زمان	۱/۰۸	۰/۰۵	وجدان گرایی	۱/۹۱	۰/۰۵
تلاش برای جستجو	۰/۶۹	۰/۰۵			

جدول ۲. آزمون همبستگی پیرسون بین پنج عامل بزرگ شخصیت و رفتار اطلاع جویی

		رفتار اطلاع جویی	قضاوت ربط	دانش پیشین	خلق اندیشه‌های نو	تلاش برای جستجو	زمان
روان رنجور خویی	همبستگی پیرسون	-۰/۳۸	-۰/۴۱	-۰/۱۶۲	-۰/۱۶۵	-۰/۱۵	-۰/۵
	سطح معناداری	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۳۹
برون‌گرایی	همبستگی پیرسون	۰/۴۴	۰/۵۴	۰/۱۱	۰/۲۲	۰/۱۳	۰/۰۴
	سطح معناداری	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۵	۰/۰۱	۰/۰۵	۰/۴
گشودگی به تجربه	همبستگی پیرسون	۰/۱۹	۰/۱۳	-۰/۰۵۷	۰/۱۷	۰/۱۷	-۰/۰۲
	سطح معناداری	۰/۰۱	۰/۰۵	۰/۲۹	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۷۱
توافق گرایی	همبستگی پیرسون	۰/۲۹	۰/۲۷	-۰/۰۴	۰/۲۱	۰/۱۳	۰/۱۱
	سطح معناداری	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۴۱	۰/۰۱	۰/۰۵	۰/۰۵
وجدان گرایی	همبستگی پیرسون	۰/۳۵	۰/۳۰	۰/۰۴	۰/۲۱	۰/۱۵	۰/۱۶
	سطح معناداری	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۴۲	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱

اندیشه‌های نوین و تلاش برای جستجو به ترتیب ضرایب ۰/۸۰، ۰/۷۶، ۰/۸۵، ۰/۸۹/۸۳ به دست آمد که حاکی از همسانی درونی مطلوب این پرسشنامه است. برای تعیین رابطه و پیش‌بینی رفتار اطلاع جویی، پنج عامل بزرگ شخصیت از همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شد.

یافته‌ها

برای محاسبه نرمال بودن داده‌ها ابتدا مقدار چولگی و کشیدگی محاسبه گردید. همان‌طور که در جدول یک مشاهده می‌شود، مقدار چولگی اطلاع جویی و پنج عامل بزرگ شخصیت (۲، ۲-) قرار دارد. یعنی ازلحاظ کجی متغیرها نرمال بوده و توزیع آن متقارن است. مقدار کشیدگی اطلاع جویی و پنج عامل بزرگ شخصیت در بازه (۲، ۲-) نشان می‌دهد توزیع متغیر از کشیدگی نرمال برخوردار است. برای اطمینان از نرمال بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد. همان‌گونه که داده‌های جدول یک نشان می‌دهد سطح معنی‌داری آزمون کلموگروف اسمیرنوف از ۰/۰۵ بزرگ‌تر است، بنابراین، با اطمینان می‌توان گفت که داده‌ها نرمال هستند و برای استفاده از آزمون‌های آماری پارامتریک مجاز هستیم.

برای بررسی فرضیه اول پژوهش آزمون همبستگی پیرسون مورد استفاده قرار گرفت. نتایج این آزمون در جدول شماره ۲ آمده است.

همان‌طور که در جدول ۲ مشخص می‌شود در پاسخ فرضیه اول پژوهش بین روان رنجوری با رفتار اطلاع جویی رابطه معکوسی (r_s = -۰/۳۸) و سطح معنی‌داری ۰/۰۱) وجود دارد و رابط آماری معناداری میان روان رنجور خویی و زمان

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-04]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1395.3.3.6.4]

جدول ۳. مدل رگرسیون، تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری رگرسیون رفتار اطلاع جویی بر متغیرهای پیش‌بین پنج عامل بزرگ شخصیت

گام	مدل شاخص	مجموعه مجذورات	میانگین مجموع مجذورات	F	سطح معناداری	درجه آزادی	R	$R2$	SE
۱	رگرسیون	۴۱۷۴/۲۹	۴۱۷۴/۲۹	۸۲/۱۸	۰/۰۰۰۱	۱	۰/۴۴	۰/۱۹	۷/۱۲
	باقی‌مانده	۱۷۳۲۱/۱۲	۵۰/۷۹			۳۴۱			
	کل	۲۱۴۹۵/۴				۳۴۲			
۲	رگرسیون	۵۶۹۸/۳۱	۲۸۴۹/۱۵	۶۱/۳۲	۰/۰۰۰۱	۲	۰/۵۲	۰/۲۷	۶/۸۱
	باقی‌مانده	۱۵۷۹۷/۰۹	۴۶/۴۶			۳۴۰			
	کل	۲۱۴۹۵/۴۱				۳۴۲			
۳	رگرسیون	۶۳۹۴/۸۷	۲۱۳۱/۶۲	۴۷/۸۵	۰/۰۰۰۱	۳	۰/۵۴	۰/۳۰	۶/۶۷
	باقی‌مانده	۱۵۱۰۰/۵۳	۴۴/۵۴			۳۳۹			
	کل	۲۱۴۹۵/۴۱				۳۴۲			
۴	رگرسیون	۶۶۹۹/۵۷	۱۶۷۴/۸۹	۳۸/۲۶	۰/۰۰۰۱	۴	۰/۵۶	۰/۳۱	۶/۶۱
	باقی‌مانده	۱۴۷۹۵/۸۴	۴۳/۷۷			۳۳۸			
	کل	۲۱۴۹۵/۴۱				۳۴۲			

گام اول ـ متغیر پیش‌بین: برون‌گرایی، گام دوم: برون‌گرایی و روان رنجور خویی، گام سوم: برون‌گرایی، روان رنجور خویی، وجدان گرایی، گام چهارم: برون‌گرایی، روان رنجور خویی، وجدان گرایی و توافق گرایی

مشاهده نشد. بین برون‌گرایی با رفتار اطلاع جویی رابطه مستقیم (r=۰/۴۴) و سطح معنی‌داری (۰/۰۱) وجود دارد و رابط آماری معناداری میان روان برون‌گرایی و زمان مشاهده نشد. بین رفتار اطلاع جویی و بعد گشودگی به تجربه رابطه مثبتی (r=۰/۱۹) و سطح معنی‌داری (۰/۰۱) است و رابط آماری معناداری میان گشودگی به تجربه و دانش پیشین مشاهده نشد. بین رفتار اطلاع جویی و بعد توافق گرایی دانشجویان رابطه مستقیم و مثبتی (r=۰/۲۹) و سطح معنی‌داری (۰/۰۱) وجود دارد و رابط آماری میان توافق گرایی و دانش پیشین مشاهده نشد. بین رفتار اطلاع جویی با بعد وجدان گرایی دانشجویان رابطه مستقیم (r=۰/۳۵) و سطح معنی‌داری (۰/۰۱) وجود دارد و رابطه آماری میان وجدان گرایی و دانش پیشین رابطه مشاهده نشد. تحلیل همبستگی نشان داد که رابطه چشم‌گیری بین رفتار اطلاع جویی و پنج صفت شخصیتی وجود دارد. بدین معنا که شخصیت در تبیین رفتار اطلاع جویی دانشجویان تأثیرگذار است.

برای پاسخ به فرضیه دوم از آزمون رگرسیون چندگانه گام‌به‌گام استفاده شد که نتایج آن در جدول سه آمده است. با توجه به جدول سوم نتایج تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام نشان می‌دهد که از بین متغیرهای پیش‌بین، متغیر برون‌گرایی در

جدول ۴. ضرایب تأثیر، بتا و t، رگرسیون گام‌به‌گام متغیرهای پیش‌بین پنج عامل بزرگ شخصیت

شاخص آماری		مقدار استاندارد نشده			مقدار	سطح معناداری
گام		مقدار B	خطای استاندارد	بتا	t	t
	مقدار ثابت	۷۷/۹۶	۲/۴۲	–	۳۲/۱۶	۰/۰۰۰۱
۱	برون‌گرایی	۰/۵۵	۰/۰۶	۰/۴۴	۹/۰۶	۰/۰۰۰۱
	مقدار ثابت	۹۲/۶۱	۳/۴۵	–	۲۶/۸۲	۰/۰۰۰۱
۲	برون‌گرایی	۰/۴۵	۰/۰۶	۰/۳۷	۷/۵۵	۰/۰۰۰۱
	روان رنجور خویی	−۰/۳۳	۰/۰۵۷	−۰/۲۸	−۵/۷۲	۰/۰۰۰۱
	مقدار ثابت	۸۱/۰۹	۴/۴۶	–	۱۸/۱۷	۰/۰۰۰۱
	برون‌گرایی	۰/۳۷	۰/۰۶۲	۰/۳۰	۵/۹۴	۰/۰۰۰۱
۳	روان رنجور خویی	−۰/۳۱	۰/۰۵۶	−۰/۲۶	−۵/۵۴	۰/۰۰۰۱
	وجدان گرایی	۰/۳۵	۰/۰۸۹	۰/۱۹	۳/۹۵	۰/۰۰۰۱
	مقدار ثابت	۷۶/۰۵	۴/۸۲	–	۱۵/۷۸	۰/۰۰۰۱
	برون‌گرایی	۰/۳۴	۰/۰۶۲	۰/۲۸	۵/۵	۰/۰۰۰۱
۴	روان رنجور خویی	−۰/۳۱	۰/۰۵۶	−۰/۲۷	−۵/۶۳	۰/۰۰۰۱
	باوجدان گرایی	۰/۲۷	۰/۰۹۳	۰/۱۵	۲/۹۲	۰/۰۰۴
	توافق گرایی	۰/۲۴	۰/۰۹۱	۰/۱۳	۲/۶۴	۰/۰۰۹

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-04]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1395.3.3.6.4]

گام اول، در گام دوم، برون‌گرایی و روان رنجور خویی، گام سوم برون‌گرایی، روان رنجور خویی و وجدان گرایی و در گام چهارم: برون‌گرایی، روان رنجور خویی، وجدان گرایی و توافق توان پیش‌بینی متغیر ملاک رفتار اطلاع جویی رادارند، اما سایر متغیرها به دلیل این‌که توان پیش‌بینی کافی نداشتند از معادله رگرسیون خارج شدند. نتایج تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری رگرسیون بین میانگین رفتار اطلاع جویی با متغیرهای پیش‌بین در جدول سوم ارائه‌شده است. میزان F- مشاهده‌شده برای متغیرهای برون‌گرایی، روان رنجور خویی، باوجدان بودن و توافق معنی‌دار است (P<۰/۰۰۱) و متغیرهای برون‌گرایی در گام اول ۱۹درصد از تغییرات مربوط به رفتار اطلاع جویی را تبیین می‌کنند. در گام دوم، با اضافه شدن روان رنجور خویی به ۲۷ درصد در گام سوم با اضافه شدن باوجدان گرایی به ۳۰ درصد و درنهایت با اضافه شدن توافق گرایی به ۳۱ درصد افزایش می‌یابد؛ یعنی این چهار عامل ۳۱ درصد از تغییرات رفتار اطلاع جویی را تبیین می‌کنند. نتایج تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری رگرسیون بین میانگین رفتار اطلاع جویی با متغیرهای پیش‌بین در جدول ۴ ارائه‌شده است.

جدول ۴ به بررسی معادله‌ی رگرسیون می‌پردازد. همان‌طور که از نتایج مشاهده می‌شود از پنج عامل بزرگ شخصیت، چهار عامل برون‌گرایی، روان رنجور خویی، وجدان گرایی و توافق گرایی وارد معادله‌ی رگرسیون شده‌اند. که مقدار بتای مشاهده‌شده برای متغیر برون‌گرایی برابر با ۰/۲۸، برای افزایش روان رنجور خویی ۰/۲۷، برای باوجدان گرایی ۰/۱۵، درنهایت برای توافق گرایی ۰/۱۳ است. به این معنی که با یک واحد تغییر در هرکدام از چهار متغیر مقدار رفتار اطلاع جویی به‌اندازه‌ی مقدار بتای آن متغیر تغییر می‌کند و مقدار t محاسبه‌شده برای هرکدام از متغیرها در سطح ۰/۰۱ معنادار است. بنابراین با اطمینان ۹۹ درصد می‌توان گفت که هر چهار متغیر قدرت پیش‌بینی رفتار اطلاع جویی را دارند.

بحث و نتیجه گیری

داشتن احساسات منفی مانند ترس، غم، برانگیختگی، خشم، احساس گناه، احساس کلافگی دائمی در این شاخص یعنی روان رنجور خویی قرار دارد (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸). افراد روان رنجور عصبی، ناراحت و مضطرب، افسرده، خودپسند، تکانشی و آسیب‌پذیر هستند (کاستا و مک کری، ۱۹۹۰). یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که رابطه منفی و معکوسی بین روان رنجور خویی دانشجویان و رفتار اطلاع جویی وجود دارد. در این راستا، یافته‌های فرهودی و حریری (۱۳۹۲) نیز نشان داده بود که میان قضاوت ربط با روان رنجور خویی دانشجویان رابطه منفی وجود داشته است. هینستروم (۲۰۰۲) اذعان می‌دارد که دانشجویان روان رنجور خویی اغلب پژوهش و مطالعه را به‌سرعت به پایان می‌رسانند؛ یافته‌های پژوهش حاضر نیز حاکی از آن است که صفت روان رنجور خویی در دانشجویان موجب می‌شود که دانشجویان وقت و زمان کافی برای پژوهش خود صرف نکنند و به همین دلیل نتوانند اطلاعات مورد نیاز خود را در زمان کوتاهی به دست آورند و از ایده‌ها و اندیشه‌های نو در رفتار اطلاع جویی بهره‌مند گردند. احساسات منفی و یا تمایلات نورتیک و عصبی دانشجویان می‌تواند مانعی برای رسیدن به موفقیت درروند اطلاع جویی باشد. افرادی که در درجه بالاتری از روان رنجور خویی قرار دارند انگیزه زیادی برای اطلاع‌یابی نداشته و این شاید به دلیل آسیب‌پذیری آن‌ها در مقابل احساس منفی باشد که راه جستجو را بر آن‌ها سد می‌کند.

برون‌گراها، اجتماعی، مثبت، فعال و پرحرف، خوش‌بین، موفق، پرانرژی، خجالتی، عاشق هیجان و روحیه شاد و خوش‌بین هستند (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸). دانشجویان برون‌گرا در راستای نیل به اهداف اطلاع جویی هدفمندند، برای پژوهش اهمیت زیادی قائل‌اند و به‌طور فعال در حال استفاده، تقسیم و تبادل اطلاعات و اطلاع‌یابی هستند. یافته‌های پژوهش حاضر نیز حاکی از آن بود که صفت برون‌گرایی با تمامی متغیرهای رفتار اطلاع جویی، به‌جز زمان، رابطه مثبت دارد. به‌علاوه، دانشجویان با این صفت برای رسیدن به اطلاعات تلاش زیادی می‌کنند و از ایده‌ها و اندیشه‌ها نو در رفتار اطلاع جویی استفاده می‌کنند و از قضاوت ربط بهتری نسبت به دانشجویان روان رنجور برخوردارند و مطالبی را بازیابی می‌کنند که بادانش قبلی آن‌ها مطابقت داشته باشد. دانشجویان باصفت برون‌گرایی با موانع اندکی در روند اطلاع جویی مواجه می‌شوند.

افرادی که از گشودگی بالایی برخوردارند افرادی فعال، دارای قوه تخیل، ظریف، مواظب، تنوع‌طلب و مستقل بوده و نسبت به دنیای درونی و بیرونی خود کنجکاوند، در زندگی از تجارب بیشتری برخوردارند، عاشق تجربه ایده‌های ناب و جدید و ارزش‌های بدون قیدوبند هستند و هر دو نوع احساسات مثبت و منفی را نسبت به افراد بسته، بیشتر تجربه می‌کنند. علاقه و اشتیاق به کسب تجربه با جستجوی عمیق اطلاعات، کسب تصادفی اطلاعات، نقد اطلاعات، تمایل به گردآوری اسناد و منابع یا ایده‌های قدیمی و تلاش پیگیر در کسب اطلاعات ازجمله ویژگی‌های این افراد است

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-04]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1395.3.3.6.4]

(هینستروم، ۲۰۰۳). یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن بود که صفت گشودگی به تجربه در دانشجویان موجب می‌شود این‌گونه افراد به موضوعات نو و جدید را علاقه نشان دهند و همچنین در تشخیص ربط مدرک بازیابی شده به نحو مطلوب عمل کنند؛ برای جستجوی اطلاعات تلاش بیشتری بروز دهند و به دانش کنترل‌شده یا پیشین خودبسنده نکنند. یافته‌های هالدر و همکاران (۲۰۱۰) نیز مؤید این نتیجه است.

افراد موافق یا توافق گرا معمولاً نوع‌دوست، همراه و مطیع، بی‌پرده و رک هستند و در مقابل دیگران متواضع‌اند (فتحی آشتیانی،۱۳۸۸). پژوهش حاضر نشان داد که دانشجویانی که از توافق گرایی بالاتری برخوردار بوده از قضاوت ربط بالاتری نیز برخوردارند و در هنگام جستجوی اطلاعات تلاش بیشتری از خود نشان داده و زمان بیشتری را صرف پژوهش می‌کنند. همچنین مشخص گردید که صفت توافق گرایی با رفتار اطلاع جویی دانشجویان رابطه‌ای مثبت و مستقیم دارد. در این راستا، هالدر و همکاران (۲۰۱۰) اذعان داشته‌اند که این‌گونه افراد شوق زیادی برای کسب اطلاعات دارند و به دلیل داشتن انگیزه بالا، الگوهای اطلاع‌یابی متنوع و مختلفی دارند و از حداکثر منابع اطلاعات استفاده می‌کنند و مشتریان دائمی اطلاعات هستند. آن‌ها به دلیل ماهیت مثبت‌گرای خود، در مسیر اطلاع‌یابی موانع کمتری می‌بینند و از الگوی اطلاع‌یابی خود رضایت زیادی دارند

طبق نظر هینستروم (۲۰۰۳) ویژگی باوجدان بودن یا وظیفه‌شناسی شخصیت با تمامی ابعاد رفتار اطلاع جویی به‌جز دانش پیشین افراد رابطه معناداری دارد. افراد باوجدان گرا، دقیق، منظم و وظیفه‌شناس، کوشا برای کسب موفقیت و افراد سالم و پرتلاشی می‌باشند (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸)، این صفت می‌تواند روند مثبت اطلاع‌یابی را در افراد به‌شدت تسهیل و تقویت کند به‌گونه‌ای که یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که این دسته از افراد در هنگام جستجوی اطلاعات از قضاوت ربط بالایی برخوردارند و در جستجوی اطلاعات تلاش بیشتری می‌کنند و زمان زیادی را برای پژوهش خود صرف می‌کنند و به موضوعات جدید توجه خاصی نشان می‌دهند. در این زمینه هینستروم (۲۰۰۳) نیز معتقد است که این صفت در دانشجویان سبب می‌شود تا تمایل دانشجو به انجام پژوهش شدت یابد و پول و زمان زیادی را برای کسب اطلاعات دلخواه خود صرف کنند.

علاوه بر یافته‌های فوق، تحلیل واریانس رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد که چهار صفت برون‌گرایی، روان رنجور خویی، وجدان گرایی و توافق گرایی توان پیش‌بینی متغیر ملاک – رفتار اطلاع جویی– رادارند، اما متغیر گشودگی به تجربه توان پیش‌بینی کافی نداشته است. بر این اساس چهار متغیر، به‌جز متغیر گشودگی به تجربه، در چهار گام تغییرات مربوط به رفتار اطلاع جویی تبیین و به‌اندازه ۳۱ درصد افزایش یافت؛ بنابراین می‌توان گفت از ۱۰۰ درصد عوامل تأثیرگذار بر رفتار اطلاع جویی ۳۱ درصد عامل شخصیت نقش دارد و ۶۹ درصد دیگر به عوامل به عوامل فردی دیگر ازجمله هوش و سواد اطلاعاتی و عوامل محیطی و اجتماعی، رشته تحصیلی و انگیزه مربوط می‌شود.

درنهایت، می‌توان گفت گرچه عوامل بسیاری در رفتار اطلاع جویی دخیل است، اما پژوهش‌های صورت گرفته حاکی از آن است که رفتار اطلاع جویی در بافت اجتماعی، روان‌شناختی و محیطی و ... شکل می‌گیرد و هر یک از این عوامل رفتار اطلاع جویی را تحت تأثیر قرار خواهد داد. دانشجویان از این مسئله مستثنا نیستند؛ به این معنا که آنان به ناگزیر در طی دوران تحصیل و زندگی در روند اطلاع جویی قرار خواهند گرفت و در این فرآیند "شخصیت" به‌عنوان مؤلفه‌ی مهم روان‌شناختی مطرح است؛ به همین دلیل در این مقاله تلاش شد تا عامل شخصیت در رابطه با رفتار اطلاع جویی دانشجویان مورد بررسی قرار گیرد. در ادامه، بر اساس یافته‌های پژوهش پیشنهادهای زیر قابل تأمل خواهد بود:

– کتابداران با کاربران سروکار دارند که هریک ویژگی‌های شخصیتی منحصربه‌فردی دارند. لذا آموزش کتابداران برای آشنایی با نظریه‌ها، ویژگی‌های شخصیتی و رفتار کاربران می‌تواند مفید باشد. در این زمینه گنجاندن دروس روانشناسی با مباحث کاربردی و علمی و همکاری و مشارکت روان-شناسان در این رابطه ضروری به نظر می‌رسد.

– کتابداران و مدیران کتابخانه‌ها دانشگاهی و مراکز اطلاع‌رسانی با شناخت بهتر ویژگی‌های شخصیتی می‌توانند در فراهم آوردن محیط آرام و مناسب برای کاربران و جویندگان اطلاعات نقش موثری در بهبود روند کاوش اطلاعات و رفع نیازهای اطلاعاتی آنان ایفا کنند.

– توجه مسئولان پایگاه‌های اطلاعاتی و طراحان رابط کاربر نسبت به ویژگی‌های شخصیتی.

References

Allen, B.L. & Kim, K-S. (2001). Person and context in information seeking: interaction between cognitive and task variables. New Review of Infor-

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-04]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1395.3.3.6.4]

Hyldegård, J. (2009). Personality traits and group-based information behaviour: an exploratory study. Available at: http://www. informationr.net/ir/14-2/paper402.html

Khosrowjerdi, M.& OLoumi,T.& Naghshineh , N. & Mohseni, N. (2009). Role of personality in infor mation-seeking behavior of graduate students at Tehran University in the academic year 1385. 86. The Journal Processing and Management 24 (3): 57-35 . (In Persian)

Marchionini. G. (2003). Information Seeking in Electronic Environments:

Miculincer, M. (1997). Adult attachment style and information processing: individual differences in curiosity and cognitive closure. Journal of Personality and Social Psychology, Vol. 72, no.5: 1217-1230.

Palmer, J. (1991 b). Scientists and information: I. Using cluster analysis to identify information style. Journal of Documentation, 47 (2), 105-129.

Pervin, L A.&. John, O, B. (2002). Personality psychology theory and research . Translation: Javadi M.J. & Kadivar,P. Tehran: Publication aeesh. (Persian)

Schouwenburg, H. C. (1995). Personality and academic competence. Poster presented at the seventh meeting of the International Society for Study of Indivdual Individual Differences, Warsaw, Poland.

Spink. A. (2010). information behavior an evolutionary instinct

Steinwachs,K. (1999). information and culture:The impact of national culture on information processes based on the theories of sociologist Geert Hofstede.Journal of information Science,25,193_204.

Urquhart, C. & Yeoman, A. (2010).Information Behavior of woman: theoretical Perspectives on gender, Journal of Documentation, 66(1):113-139

Wilson, T.D. (2000).Human information behavior, Information Science, 3(2), 49-56.

Yaminfiroze ,M . & Nooshinfard , F. & Siamian H. (2012). Concepts and features of the model of'information-Wilson: review of the literature. Health Information Management 1391; 9 (4) 579-567. (Persian)

mation Behaviour Research, 2, 1-16

Bruce, H.W.(1994) A cognitive view of situational dynamism of user-centered relevance estimation.Journal of the American Socity for Information Science,45(30), 142-148.

Bystrom. K. (2000). The effects of task complexity on the relationship between Information types acquired and information sources used. New Review of Information Behavior Research 1:85-101

Costa, PT. Jr. Mc Crae, RR. (1990).Personality and five-factor model of personality. Journal of personality DISORDERS.4(4),362-371.

Dawarpanah, M.R . (2011). Its scientific information needs and information seeking. Tehran: Chapar - Dbyzsh (Persian)

Dubi, M. & Rutsct, A. (1998).Informaonssuche von Jugendlichen auf dem Internet. Vordiplomarbet. Department of Psycholoogy, Univresity Bern, Switzerland. Retrieved 19 October 2013.

Farhoodi, F. & Hariri, N . (2012). Members personal ity traits influence the relevance judgment. Jour nal of Information Processing. 2: 317-331. (Per sian)

Fathi Ashtiani, A. (2009). Psychological tests: evaluation and mental health / Ali Fathi - Ashtiani, in collaboration with M. dastani. Tehran: Beast. (Persian)

Feist, J. & Feist, G. (2002). Theories of personality. (Seyedmohambadi.Y, Translator) Tehran: Rav van. (In Persian)

Halder, S. & Roy, A, and Chakraborty, P.K(2010). The influence of personality traits on information seeking behavior of students. Malaysian Journal of Library & Information Science, Vol.15, no.1, April 2010: 41-53

Haren, E.G. & Mitchell, C.W. (2003). Relationships between the five factor personality model and coping styles Psychology & Education,40,38-49

Heinström, J. (2002). Fast surfers, broad scanners and deep divers – personality and information seeking behaviour. Åbo: Åbo Akademi University Press. (Doctoral dissertation).

Heinström, J. (2003). Five personality dimensions and their influence on information behavior. Information Research, 9(1) paper 165.

Hensterm, J.(2005).Fast surfing, Broad scanning and Deep Diving: The Influence of Personality and study Approch on Students Information Seeking Behavior. Journal of Documentation, 61(2),P. 228-247

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-04]

[DOR: 20.1001.1.24237418.1395.3.3.6.4]

Human Information Interaction. Vol. 3, No. 3
http://hii.khu.ac.ir
Original Article

The relationship between the big five personality information-seeking behavior of graduate students

Ahmad Karimkhani: MLS, Knowledge and Information Science, Islamic Azad University Sciense and Research Brach, Tehran. (Corresponding author) ahmadkarimkhani85@gmail.com
Narges Neshat: Associate Professor of the National Library and Archives of the Islamic Republic of Iran

Abstract

Background and Aim: To determine the relationship between big five personality factors on the behavior of saving information graduate students in Tehran.
Methods: The Correlation method work that was using the 30 a questionnaire and inform behavior questionnaire, a NEO-saving 60 Costa and Mac Carey was required for data collection. The research community, the number of doctoral and master's students 343 formed using a multi-stage cluster sampling method and from Tehran University, tarbiat modares University, Amir Kabir University and universities science research. Karyotype analysis for the results of the statistical test, Pearson and multiple step by step regressions was used.
Results: causes of low neuroticism trait in students getting the time spent for research students; and conversely, to be fitted out attribute increases the information needed to attempt to reach the students cause. Students interested in openness to experience, attribute to the new threads in it increases, and the two new adjectives to be conscientious and agreement as well as in increasing the effective relevance judgment later.
Conclusion. Psychological factors play a role as a character in the information-seeking behavior so that in accordance with the findings of the present study, 31 percent of students based on saving behavior of the notice five factors personality fitted shape. Therefore, academic libraries and information centers in the design of databases and user interfaces it is better to have a special focus on these factors.

Keywords: Information seeking behavior, Personality, Big five factors of personality, Graduate students

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-04]

[DOR: 20.1001.1.24237418.1395.3.3.6.4]